

Text: J 4,43-54

Datum: 18. září 2016

Kazatel: Filip Čapek

„Nikdo není doma prorokem“, tak zní první sdělení Janova příběhu. Jakoby mimoděk se to říká, zatímco Ježíš putuje z domova, z jihu, z Jeruzaléma, na sever, do Galileje, aby tam učinil zázrak. Že někdo není prorokem ve své vlasti, doma, je známé přísloví. Na počátku blížícího se října by se dožil 80 let první československý a pak i český prezident Václav Havel. Toho potkal, a to v jeho vlastní zemi, ne v zahraničí, podobný osud. Byl novodobým prorokem se vším všudy – tedy i různými nešvary – podobně jako jeho starověcí kolegové, ale nebyl často ve své vlasti a svém vlastní 'domě' přijímán. Je to tak – a bohužel to stále znovu ukazují různé výzkumy a měřáky všelidových nálad – že lehčí je společnost rozeštvávat než stmelovat, snažší je bořit mosty, než je stavět, byť jsou stavěné z křehkého materiálu jakými jsou láska, porozumění, soucit, idealismus a třeba i určitá naivita.

Galilejští, lidé ze severu, Ježíše přijímají, protože uvěřili tomu, co Ježíš učinil na jihu v Judsku; někteří to i osobně zažili. Všimněme si, že někdy je to tak, že odstup, větší vzdálenost, dávají nadhled nad věcmi a událostmi, do nichž je našinec ve svém místě namočen. Galilejští nepotřebují ani zázrak ve svém místě, věří ve zprostředkované zprávy. To se má za chvíli změnit. I je potká přímé setkání se znamením a zázrakem.

V jednom z míst potkává Ježíš královského služebníka. Jeho syn je nemocný, na smrt nemocný, a on prosí o pomoc. Ta se projevuje zvláště: Ježíš nikam nespěchá, zůstává na místě a uzdravuje na dálku se slovy: „Neuvidíte-li znamení a zázraky, neuvěříte.“ Jakoby vyčítal lidem, že mají malou víru, že potřebují vše vidět, ohmatat si skutečnost tak, aby si byli jistí. Kdo by to ale neudělal? Královský služebník ovšem *uvěřil* Ježíšovu slovu a šel domů. Tam nachází svého syna zdravého. Kristus odpovídá na jeho důvěru zázrakem. Ukazuje se jako ten, kdo jde až za hranici: smrti, pochybností, zmaru...

Sestry a bratři, to bychom měli. Scénář 'A' vyšel, Ježíš uzdravuje, královský služebník prokazuje svoji důvěru a odměnou je mu uzdravení. Co kdyby to ale nevyšlo? Co kdyby se služebník zatvrdil, řekl by Ježíšovi, že takhle to nejde, že musí jít pěkně do jeho domu a tam se věnovat procesu léčby? Říká se, že to byl vlivný jedinec tehdejšího mocenského aparátu, že byl zvyklý dávat rozkazy a moc na jejich plnění nečekat. Měl moc, ale zde jedná s pokorou. A ještě jinak, co kdyby syn i přes všechnu důvěru, že Ježíš jde až za hranici lidsky možného, co kdyby zemřel? Představme si tento scénář 'B'. On je totiž daleko častější, je více součástí tohoto světa, než příběhy s dobrým koncem z evangelií. Jejich autoři neměli, jak se lze domnívat, potřebu líčit nezdařené případy, odmítnutou pomoc či jiné kolize. To je zřetelné, evangelium, dobrá zpráva, musí mít určitou sílu a tvar, aby si nás posluchače a čtenáře získala. Jak je to ale s evangeliem, dobrou zprávou, dnes? Kolem čeho se točí to, co

považujeme za dobré, prospěšné? Jak utváříme *sami* pozitivní skutečnost, která nás nese? Jak si spojujeme sami sebe se zvěstí evangelia?

Začněme tím jednodušším. Je hodně věcí, co nás těší. Rádi jíme, pijeme, sportujeme, kulturně a společensky se vyžíváme, cestujeme, budujeme příbytky pro sebe i své potomky. Točíme se v kruhu osobní zakázky i jejího co nejdokonalejšího zpracování. Trh nám jde navíc pěkně na ruku, v ničem není problém. Kde dřív měli v nabídce jedny obklady do koupelny, teď jich jsou stovky. Totéž platí pro cokoli dalšího, stačí to vyhledat, objednat a zaplatit. To nám dává pocit, že to 'tak nějak' jde pořád dopředu a ekonomové to podepírají dogmatem o trvalé potřebě růstu. Z nabytého standardu se neslevuje! Navíc jsme vcelku většinou zdraví a co dokáží doktoři, o tom se ještě před půlstoletím člověku ani nezdálo. Kdo dříve kulhal nebo už jen doseděl život na lavici před svým domem, ten teď chodí, kdo špatně viděl, vidí teď i ve starším věku jak zamlada.

Ale to není všechno, protože se dostáváme k tomu, co jednoduché není. Dostávají se i méně uklidňující věci a události. Slyšíme, pokud vůbec chceme, o válkách různě po světě. Sice jsou daleko, mimo Evropu nebo se o nich nemluví, protože jsem jakoby 'malé'. Třeba ta na Ukrajině, která má přitom už přes 10 000 obětí. Jen si to představme, jakoby někdo smazal z mapy Třebechovice a Týniště zároveň! Trápí nás uprchlíci, ekonomičtí migranti, dost často proto, že by ohrozili dobře nastavený standard, ze kterého se nerado slevuje. Přitom se ztrácí povědomí, že stačí málo a můžeme na tom být podobně jako lidé toužící po svobodě v letech 1948 nebo 1968 anebo ještě dříve po Bílé hoře, kdy z protestantů nezůstal v Českých zemích téměř nikdo. Bojíme se i nemocí, smrti, nehod, tragédií, předčasných odchodů ze života. To vše bolí a staví to námi vybudované a prožívané do jiného světla. Je plné stínů, které mají různé podoby. To je scénář 'B', když si připustíme, že to tak je. Pak se musíme poctivě ptát, kde je evangelium, kde je naděje 28. žalmu, že Bůh vytahuje z jámy zmaru, když se zmar dostavuje, přichází smrt, nebytí nebo alespoň nějaký ten neúspěch v práci či ve vztazích?

Zde se nabízejí dva Kristovy výroky, které nás mohou vrátit zpět do 'reálu' a ukázat, že rozlišovat mezi scénářem 'A' a 'B' se nevyplácí, protože pak se buď moc daří a následuje jakoby nečekaný pád. Anebo se tak moc nedaří, že vlastně ani není naděje, že to to mohlo být jinak. Obojí je určitým způsobem diagnóza, které se je lepší vyhnout, protože svět tak jednoduchý a černobílý není.

Prvním výrokem je nám dnes už slyšené slovo "Neuvidíte-li znamení a zázraky, neuvěříte". Zde mě napadá, že nejde nutně ani tak o znamení a zázraky, ale o slovesa *nevidět* a *neuvěřit*. Obě se dají obrátit do kladného vyznění, tedy, že lze *vidět* a že lze *věřit*. Třeba v to, že náš život je koneckonců zázrak, že zakoušíme v mnoho podobách různá znamení Boží přítomnosti. Když zaprší, je to zázrak, když se ochladí, je to zázrak. Když se někdo uzdraví, je to zase zázrak, protože by se také nemusel uzdravit; a často to tak taky je. Stejně tak nemusí zapršet, ochladit se a podobně. Když vidíme to dobré, smíme věřit a když věříme, vidíme, že

se nepohybujeme od jedné zkázy k druhé, jak se někdy sami sobě snažíme namluvit. Máme víc, než umíme užít. Na to je třeba pamatovat.

Druhý výrok nás posouvá ještě o kus dále. Je z Lukášova evangelia (18,8) a je to otázka, která zní: „Ale nalezne Syn člověka víru na zemi, až přijde?“ Bůh dal tomuto světu tvar i řád a je na nás, jestli budeme jeho plánu věřit, jestli se nám bude zdát smysluplý. Víra je darem, který smíme rozvíjet: Viděním toho dobrého kolem nás, v druhých, prožíváním radosti z toho, co dostáváme jakoby samozřejmě. Odpovědí na dar víry je i ochota pomoci těm, kdo si nechávají namluvit, že v jejich životě existuje buď jen scénář 'A' nebo 'B'. Když vidíme, prožíváme a jsme ochotni pomoci, pak snad Kristus, až přijde, najde něco z toho, co nám daroval a svěřil. Ať se nás Kristova víra drží dnes, zítra i navěky. **Amen.**